

Fremsat den 30. marts 2011 af Christine Antorini (S), Leif Lahn Jensen (S), Pernille Vigsø Bagge (SF), Nanna Westerby (SF), Marianne Jelved (RV), Johanne Schmidt-Nielsen (EL), Margrethe Vestager (RV) og Morten Østergaard (RV)

Forslag til folketingsbeslutning om internationalisering af folkeskolen

Folketinget opfordrer regeringen til at styrke internationalisering af folkeskolen ved at gennemføre følgende initiativer:

- 1) Der skal åbnes mulighed for internationale linjer på folkeskoler, hvor undervisningen foregår på engelsk også i andre fag, f.eks. matematik og naturfag.
- 2) Eleverne skal have mulighed for at gå op til en anerkendt eksamen på engelsk som supplement til folkeskolens danske afgangsprøver.
- 3) It og sociale medier skal i højere grad bruges som internationaliseringsredskab, f.eks. gennem venskabsklasser, sprogtræning, kulturforståelse m.v. som oplagte måder at inddrage den internationale dimension i undervisningen. It-baserede læringsmetoder skal integreres i lærernes grunduddannelse og efteruddannelse.
- 4) Der skal åbnes mulighed for at tage folkeskolens afgangsprøve i andre sprogfag end engelsk, tysk og fransk.
- 5) Der skal udarbejdes en samlet strategi for fremmedsprog i uddannelserne, herunder i folkeskolen, der sætter fokus på, hvordan danske elever og studerende får tilstrækkelige fremmedsprogskompetencer til at klare sig i en globaliseret verden.
- 6) Læreruddannelsens internationale dimension skal styrkes, f.eks. gennem praktikforløb i udlandet, ligesom internationalisering skal integreres i efter- og videreuddannelse af lærere. Alle fremmedsproglærere skal under deres uddannelse have mulighed for et ophold i målsprogslandet.

Folketinget opfordrer desuden regeringen til at se positivt på muligheden for, at flere gymnasier kan udbyde den internationale linje IB (International Baccalaureate) end de nuværende 10 gymnasier, der er givet tilladelse til i øjeblikket.

Bemærkninger til forslaget

Der er brug for en national strategi for at ruste elever i folkeskolen til fremtidens globale samfund. Det er nødvendigt for at fremme vækstmuligheder i det danske samfund og sikre medarbejdere med de fornødne kompetencer fremover. Samtidig skal eleverne have et globalt udsyn for at kunne fungere som demokratiske borgere i en stadig mere internationaliseret verden. Der er stadig en række barrierer for at kunne gennemføre en ambitiøs internationalisering af folkeskolen. Det har både evalueringer, regeringens egen redegørelse og regeringsnedsatte råd peget på hen over de senere år.

Danmarks Evalueringsinstitut har evalueret den internationale dimension som tværgående tema i folkeskolen i (Den internationale dimension i folkeskolen 2003. EVA, 2003) For at styrke den internationale dimension i undervisningen anbefalede rapporten, at ministeriet præciserer indsatsniveauet og gennemfører en samlet plan med mål både over for kommunerne og i forhold til folkeskolens fag og trinmål.

Regeringen nedsatte i 2007 Rådet for Internationalisering af Uddannelserne. (Regeringens internationaliseringsredegørelse fra 2004 – Styrket internationalisering af uddannelserne:

<http://vtu.dk/publikationer/2004/styrket-internationalisering-af-uddannelserne/styrket-internationalisering-af-uddannelserne.pdf>

Rådet har bl.a. foreslået, at følgende mål fremmes allerede i folkeskolen:

- sikre, at alle unge får en uddannelse med globalt perspektiv,
- sikre, at danske elever og studerende opnår globale faglige kompetencer, interkulturelle kompetencer og globalt udsyn,
- gøre danske skoler og uddannelsesinstitutioner til attraktive samarbejdspartnere og
- understøtte danske uddannelsesinstitutioners udvikling af attraktive faglige miljøer, der kan bidrage til at tiltrække og fastholde højt kvalificeret arbejdskraft i Danmark.

Rådet peger på, at det er vigtigt, at udfordringen tages op på alle niveauer og i hele bredden af uddannelsessystemets virkefelt. Dermed får vi øget både vores produktion af viden og vores evne til at tiltrække viden. En af forudsætningerne for, at dette kan ske, er, at skoler og institutioner har muligheder for at udvikle sig på et internationalt grundlag, dvs. dels udvikle undervisning og uddannelse af international klasse, dels udvikle sig som aktører i internationalt samarbejde. For den enkelte elev, studerende, forsker eller lærer er internationalisering typisk forbundet med fysisk mobilitet i form af et udlandsophold med et studierelevant indhold. Eller det kan være en håndværker, som får anerkendt sine kvalifikationer, så han eller hun kan arbejde eller dygtiggøre sig i udlandet. I kraft af informationsteknologien kan mobiliteten også være virtuel, så man i en undervisningssituation befinder sig ét sted, men er i elektronisk kontakt med elever, studerende og lærere, der befinder sig et andet sted.

Internationalisering er også en dimension i undervisningens indhold. Mest indlysende i formidlingen af fremmedsprog til såvel private som professionelle formål. Men det

handler også om indsigt i sammenhængen mellem det lokale, det nationale og det internationale samt de forudsætninger, som disse forhold hviler på, og denne indfaldsvinkel til internationalisering er relevant i mange fag.

I maj 2010 fremlagde Rådet for Internationalisering af Uddannelserne følgende rapport: Internationaliseringen der blev væk. Forslag til styrkelse af grundskolens internationalisering: <http://www.iu.dk/publikationer/2010-1/internationaliseringen-der-blev-vaek/raadets-rapport-om%20grundskolen.pdf>

Her påpegede rådet, at hvis internationaliseringen skal komme alle til gode og ikke blot være forbeholdt de bogligt stærke, er der behov for en markant kursændring, så den internationale dimension for alvor bliver en naturlig del af skolens virke og elevernes hverdag.

Bl.a. fremhævede rådet, at sprog ikke alene er en færdighed, der muliggør kommunikation, men også er indlejret i kultur og derfor grundlag for at kunne indgå i interkulturelle sammenhænge. At kunne tale og få oplevelser ved hjælp af flere fremmedsprog er en nødvendighed for at kunne agere internationalt. Det gøres ikke med engelsk alene. Jo flere sprog man kan, jo nemmere er det at kommunikere med folk i andre lande, at forstå deres kultur og at bevæge sig på tværs af landegrænserne, hvad enten det er i arbejdssammenhænge som turist eller studerende, – eller i den virtuelle verden. Samtidig virker den kulturelle indsigt tilbage på egen kulturel selvforståelse og dermed evnen til at tage stilling til sit kulturelle grundlag.

Desuden fremhævede rådet, at brug af it i undervisningen er oplagt i forbindelse med inddragelsen af den internationale dimension. It og medier er i sig selv internationalt forankrede og internationalt orienterede. Internettet giver en åbning til hele verden og mulighed for samarbejde med andre skoler i udlandet, uden at det nødvendigvis involverer tid og penge til udlandsrejser. Med it som indfaldsvinkel er der desuden en oplagt mulighed for at indfange andre lærergrupper, end dem, der traditionelt arbejder med internationalisering. Relevante it-ressourcer i internationaliseringsregi er eksempelvis portaler, som fordrer samarbejder mellem elever og lærere på tværs af landegrænser. Her kan nævnes de forskellige sociale medier som Facebook eller Twitter, der kan danne ramme om en konkret udveksling, men også de portaler, der oprettes med et pædagogisk formål for øje. Det drejer sig bl.a. om de adskillige internationale, virtuelle skolenetværk, der er opstået i løbet af de seneste årtier.

Styrelsen for International Uddannelse har i foråret 2010 gennemført en kvantitativ undersøgelse af internationale aktiviteter i grundskolen (Internationale aktiviteter i grundskolen. Styrelsen for International Uddannelse, 2010 <http://www.iu.dk/publikationer/2010-1/internationale-aktiviteter-i-grundskolen/Internationale%20aktiviteter%20i%20grundskolen.pdf>.)

Formålet med undersøgelsen var at få indblik i, hvordan skolerne arbejder med internationalisering. 1102 skoler har deltaget i undersøgelsen, hvilket svarer til halvdelen af alle

grundskoler i Danmark. Undersøgelsen viser bl.a., at ca. en tredjedel af skolerne hverken har arbejdet med internationalisering eller med den internationale dimension i fagene. Dette til trods for, at den internationale dimension indgår i »Fælles Mål« og derfor bør inddrages i alle fag.

En ikkeprioritering af det internationale er dog tilsyneladende ikke udtryk for manglende interesse blandt skoleledere og lærere. Dette illustreres af, at 74 pct. af undersøgelsens skoleledere finder arbejdet med internationalisering vigtigt eller meget vigtigt. Tilsvarende mener 80 pct. af skolelederne, at det er meget vigtigt eller vigtigt, at inddrage den internationale dimension i undervisningen.

Uddybende bemærkninger til de konkrete forslag:

På baggrund af en række anbefalinger fra både regeringen, råd og evalueringer, opfordres regeringen til at gennemføre følgende tiltag:

1. Der skal åbnes mulighed for forsøg med internationale linjer på folkeskolerne, hvor eleverne som et tilvalg kan vælge linjer, hvor undervisningen foregår på engelsk også i andre fag, f.eks. matematik og naturfag. Undervisningen skal fortsat følge »Fælles Mål«, ligesom eleverne fortsat skal gå til danske afgangsprøver. Sådanne forsøg er gennemført med succes i bl.a. Ballerup Kommune og Fredericia Kommune. Forslaget ligger i forlængelse af anbefaling fra Rådet for Internationalisering af Uddannelserne. Der lægges vægt på, at muligheden for internationale linjer skal være bredt tilgængeligt og ikke skal bruges til at etablere internationale eliteklasser.

2. Eleverne skal have mulighed for at vælge også at gå op til en GCSE-eksamen – General Certificate of Secondary Education – som svarer til 1. g-niveau eller en anden tilsvarende anerkendt eksamen på engelsk som supplement til folkeskolens danske afgangsprøver. Forslaget ligger i forlængelse af anbefaling fra Rådet for Internationalisering af Uddannelserne.

3. It og sociale medier skal i højere grad bruges som internationaliseringsredskab, f.eks. med venskabsklasser, sprogtræning, kulturforståelse m.v. som oplagte måder at inddrage den internationale dimension i undervisningen. It- og mediekompetencer og den internationale dimension sammentænkes i undervisningsplanlægningen af fremtidens it-satsning for folkeskolen. It-baserede læringsmetoder skal integreres i lærernes grunduddannelse og efteruddannelse. Forslaget ligger i forlængelse af anbefaling fra Rådet for Internationalisering af Uddannelserne.

4. Der skal åbnes mulighed for at tage folkeskolens afgangsprøve i andre sprogfag end engelsk, tysk og fransk, som regeringen også har foreslået i sit folkeskoleudspil »Faglighed

og Frihed« fra 2010 under initiativer for at styrke internationalisering i folkeskolen men med den yderligere frihedsgrad, at det er op til de enkelte kommuner selv at beslutte, hvilke sprog, de ønsker at udbyde som supplement til de obligatoriske fremmedsprog.

5. Der skal udarbejdes en samlet strategi for fremmedsprog i uddannelserne, herunder i folkeskolen, der sætter fokus på, hvordan danske elever og studerende får tilstrækkelige fremmedsprogskompetencer til at klare sig i en globaliseret verden, som også regeringen har foreslået i sit folkeskoleudspil »Faglighed og Frihed« fra 2010.

6. Læreruddannelsens internationale dimension skal styrkes, ligesom internationalisering skal integreres i efter- og videreuddannelse af lærere. Lærerstuderende skal kunne gennemføre praktikforløb i udlandet også i uddannelsens tredje år. De studerende skal samtidig opnå den nødvendige viden om og forståelse af de danske skolers forhold i løbet af uddannelsen. Alle fremmedproglærere skal under deres uddannelse have mulighed for et kortere eller længere ophold i målsprogslandet. Andre fag skal have mulighed for et udlandsophold for at styrke fagligheden. Udlandsopholdet bør anerkendes som en del af det samlede uddannelsesforløb eventuelt ved bedømmelse af en rapport, der skrives af den studerende som et komparativt studie ud fra den studerendes erfaringer fra udlandet. Forslaget ligger i forlængelse af anbefalinger fra Rådet for Internationalisering af Uddannelserne - Læreruddannelse med internationalt perspektiv fra 2008: http://www.iu.dk/om-os/raadet/Lareruddannelse_med_internationalt_perspektiv.pdf

Folketinget opfordrer desuden regeringen til at se positivt på mulighed for, at flere gymnasier kan udbyde den internationale linje IB (International Baccalaureate) end de nuværende 10 gymnasier, der er givet tilladelse til i øjeblikket.

Økonomiske konsekvenser:

Forslag 1, 2 og 4 er frihedsgrader til kommunerne til at etablere flere muligheder i sprogundervisning og eksamensformer. Tiltagene finansieres af kommunerne selv.

Forslag 3 er indeholdt i både S-SF's forslag til finanslov 2011, økonomiplanen »En Fair Løsning« samt RV's forslag til finanslov 2011 og EL's forslag til finanslov 2011, da alle partier ønsker en markant satsning på øget anvendelse af it-baserede undervisningsmetoder i folkeskolen.

Forslag 5 er udgiftsneutral, da det er et udvalgsarbejde.

Forslag 6 finansieres dels gennem de eksisterende muligheder for at kunne tage taxameter/SU med til uddannelsesophold i udlandet, dels via EU's uddannelsesudvekslingsprogrammer.

Skriftlig fremsættelse

Christine Antorini (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om internationalisering af folkeskolen.

(Beslutningsforslag nr. B 97).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.